

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ»
(«ENTREPRENEURSHIP AND TRADE»)
ID за базою ЄДЕБО 75941
другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю **D7 «Торгівля»**

галузі знань **D «Бізнес, адміністрування та право»**

Освітня кваліфікація: **магістр з торгівлі**
(відповідно до стандарту ВО)

Затверджено рішенням
Вченої ради Східноукраїнським
національним
університетом імені Володимира Даля
протокол № 12 від 30 червня 2025 р.
Освітньо-професійна програма вводиться в
дію з 2025-2026 навчального року
Наказ № 97/01-1 від 30 червня 2025 р.
Ректор _____ Ольга ПОРКУЯН

Київ 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Перший проректор

Дмитро МАРЧЕНКО

Начальник відділу
забезпечення якості освітньої
діяльності та якості вищої
освіти

Людмила ВОЛОДИНА

Директор центру
організаційно-методичного
забезпечення освітньої
діяльності

Павло БОРОВІК

Декан факультету

Євген ІВЧЕНКО

Завідувач кафедри

Олександр
ОЛЬШАНСЬКИЙ

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО кафедрою економіки і підприємництва Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Освітньо-професійна програма (ОПП) «Підприємництво та торгівля» для другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право» розроблена у зв'язку з переходом на нову редакцію Переліку галузей знань та спеціальностей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266. Ця освітня програма запроваджується з 2025-2026 навчального року для здійснення набору здобувачів вищої освіти для здобуття ступеня магістр з 2025 року.

Водночас, акредитована за спеціальністю освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» другого (магістерського) рівня вищої освіти є тотожною новій програмі та використовується для забезпечення можливості продовження навчання здобувачами вищої освіти, які були зараховані на навчання до 2025 року, а також для переведення та поновлення на навчання.

Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право» є нормативним документом, розробленим у відповідності до вимог Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступінь «магістр», галузь знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 № 961 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 05.07.2024 № 962)).

В освітньо-професійній програмі враховано пропозиції стейкхолдерів.

Освітньо-професійна програма розроблена з використанням компетентнісного підходу до підготовки фахівців у галузі Д «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D7 «Торгівля».

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Ірина Бузько** (керівник робочої групи, гарант програми) – професор кафедри економіки і підприємництва, доктор економічних наук, професор
2. **Олександр Ольшанський** (член робочої групи) – завідувач кафедри економіки і підприємництва, доктор наук з державного управління, професор
3. **Вікторія Вахлакова** (член робочої групи) – доцент кафедри економіки і підприємництва, кандидат економічних наук, доцент
4. **Наталія Бойко** (представник роботодавця) – виконавча директорка Луганського регіонального відділення Асоціації міст України

5. **Микола Давиденко** (представник здобувачів освіти) – УПЕП-24дм.

До обговорення освітньої програми було залучено стейкхолдерів:

1. **Марина Пекерман**, директор з якості ТОВ «ЛІАА Транс»
2. **Сергій Нечай**, директор ТОВ «Компанія Транспеле»
3. **Марина Куц**, начальник відділу фінансово-економічної діяльності ТОВ «ФРЕНДЛІ ЕНЕРДЖІ СОЛЮШЕНС»
4. **Світлана Гречана**, к.е.н., доцент, старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова НАН України»

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Олена Птащенко**, д.е.н., професор, Західноукраїнський національний університет
2. **Віктор Шулик**, керівник напрямку «Місцевий економічний розвиток і управління проектами» Проекту «Підтримка відновлення місцевого самоврядування та відбудови і реконструкції громад в Україні», VNG International

АРКУШ ЗМІН

до Освітньо-професійної програми «Економіка» ІД за базою ЄДЕБО 75941 другого (магістерського) рівня вищої освіти

Номер зміни	Дата внесення	Підстава для внесення змін	Розділ програми, до якого внесено зміни (з номером сторінки)	Зміст зміни	Підписи (Гарант програми, завідувач кафедри)

1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу, що здійснює підготовку	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, кафедра економіки і підприємництва
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень, відповідає НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Код і назва галузі знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Код і назва спеціальності	D7 «Торгівля»
Офіційна назва освітньої програми	Підприємництво та торгівля
ID в ЄДЕБО	75941
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Ступінь вищої освіти та назва освітньої кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр з торгівлі
Форма навчання та розрахунковий строк виконання освітньої програми	Інституційна (денна, заочна). Розрахунковий строк виконання: 1,5 року
Професійна кваліфікація* (у разі присвоєння)	Не передбачено
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Магістр Спеціальність – D7 «Торгівля» Освітня програма – Підприємництво та торгівля
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС
Обсяг для окремих категорій	Для вступників на основі здобутого ступеня вищої освіти бакалавр: 90 кредитів ЄКТС; Для вступників на основі ступеня вищої освіти спеціаліст, магістр: 90 кредитів ЄКТС, з можливістю визнання результатів попереднього навчання при вивченні окремих компонентів, що формують загальні компетентності відповідно до Положення про порядок визначення та ліквідації академічної різниці, зарахування результатів попередніх періодів навчання, отриманих у формальній та неформальній освіті у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія Міністерства освіти і науки України; Сертифікат про акредитацію спеціальності: УД №11017720. Термін дії до 01.07.2026 р.
Передумови	Вступ на основі освіти рівня НРК 6 та НРК 7, відповідно до правил прийому року вступу
Мова(и) викладання	Українська мова

Періодичність перегляду та оновлення освітньої програми	Перегляд програми відбувається щороку, оновлення не рідше один раз на два роки або за наявності суттєвих змін у законодавстві, стандартах вищої освіти чи потребах ринку праці.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://deps.snu.edu.ua/uk/faculty-ekonomiki-i-upravlinnya/departments/kafedra-ekonomiki-ta-pidpriyemnictva/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно здійснювати управлінську, аналітичну, проєктну й науково-дослідну діяльність у сфері торгівлі, підприємництва та суміжних галузей шляхом поєднання сучасних управлінських технологій, інструментів різного аналізу, комунікаційних практик і орієнтації на сталий розвиток.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>D «Бізнес, адміністрування та право» D7 «Торгівля»</p> <p>Об'єкт вивчення: діяльність суб'єктів господарювання підприємницьких і торговельних структур з виробництва та обігу товарів і послуг, яка здійснюється з метою забезпечення їх ефективного управління і розвитку.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: наукові теорії, положення, концепції, принципи підприємництва та торгівлі й методологія їхнього використання для ефективного управління і розвитку підприємницьких і торговельних структур.</p> <p>Методи, методики та технології: система інноваційних методів, професійних методик та технологій управління, сучасні цифрові технології.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в підприємницькій діяльності.</p>
Основний фокус освітньої програми	Підготовка фахівців для регіонального ринку праці, здатних професійно вирішувати управлінські та дослідницькі завдання щодо розвитку підприємництва і торгівлі з використанням принципів сталого розвитку, врахуванням безпекових чинників та соціального капіталу.
Особливості програми	Програма поєднує вивчення сучасних підходів до стратегічного управління, управління персоналом, конкурентоспроможністю та проєктами з формуванням практичних навичок, застосуванням принципів сталого розвитку, врахуванням безпекових чинників та соціального капіталу, що забезпечує швидку адаптацію випускників до сучасних потреб підприємницьких структур різних видів економічної діяльності та організаційно-правових форм.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускник здатен виконувати професійні завдання в сфері економіки. Можливі посади відповідно до Класифікатора професій (ДК 003:2010):

	<p>1224 Керівник торговельного підприємства; 1475 Менеджер (управитель) з комерційної діяльності; 1475 Менеджер із закупівель; 1475 Менеджер із збуту; 2414.2 Професіонал з торговельної діяльності; 2414.2 Фахівець із зовнішньоекономічної діяльності; 2419.2 Консультант з питань комерційної діяльності; 2419.2 Аналітик з питань бізнесу.</p>
Подальше навчання	<p>Випускники освітньо-професійної програми мають можливість:</p> <ul style="list-style-type: none"> • продовжити навчання за програмами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за суміжними спеціальностями; • отримувати додаткову освіту за програмами другого (магістерського) рівня вищої освіти за іншими спеціальностями у вітчизняних чи закордонних закладах вищої освіти; • поглибити або розширити свої професійні компетентності через участь у програмах післядипломної освіти, сертифікатних курсах та тренінгах, що реалізуються в межах формальної, неформальної та інформальної освіти. • здобути додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Застосовується студентоцентрований, проблемно-орієнтований підхід до навчання. Методи викладання та навчання включають:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аудиторні заняття: лекції, практичні заняття, семінари, вебінари. • інтерактивні методи: мозковий штурм, інтерактивне обговорення ситуацій, кейс-стаді, ділові ігри, дискусії, метод фокальних об'єктів, метод фасилітації. • самостійна робота: робота з підручниками, науково-методичною літературою, електронними навчальними курсами. • науково-дослідницька робота: написання наукових статей, есе, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях. • практична діяльність: навчання через практику, пошуково-дослідницькі групи, участь у проєктній діяльності. • комунікація з викладачами: очні та дистанційні консультації (через форуми, чати, електронну пошту).
Оцінювання	<p>Проводиться шляхом усного та письмового опитування, тестування, презентацій, курсової роботи, заліків, іспитів, з використанням технологій системи e-Campus (у відповідності до нормативних документів університету), та захисту кваліфікаційної роботи.</p>
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p>

	<p>ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
Спеціальні (фахові, предметні компетентності)	<p>СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.</p> <p>СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності.</p> <p>СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі</p> <p>СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.</p> <p>СК 5. Здатність до ініціювання і реалізації інноваційних проектів в підприємницькій та торговельній діяльності</p> <p>СК6*. Здатність вирішувати практичні управлінські та дослідницькі завдання щодо відновлення і розвитку соціально-економічних систем різного рівня на основі принципів сталого розвитку та з урахуванням безпекових чинників і соціального капіталу.</p> <p>* фахова компетентність, визначена ЗВО,</p>

7 – Програмні результати навчання (Program learning outcomes)

<p>ПРН1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.</p> <p>ПРН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.</p> <p>ПРН3. Розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.</p> <p>ПРН4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.</p> <p>ПРН5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.</p> <p>ПРН6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.</p> <p>ПРН7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.</p> <p>ПРН8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.</p>	<p>PLO1. Adapt and demonstrate initiative and independence in situations arising in professional activity.</p> <p>PLO2. Identify and analyse problems in entrepreneurship and trade, and develop measures to address them.</p> <p>PLO3. Develop material and non-material incentive measures and apply other motivation tools for personnel and partners to achieve set objectives.</p> <p>PLO4. Apply business communication skills to maintain interaction with representatives of various professional groups.</p> <p>PLO5. Perform assigned tasks in the field of entrepreneurship and trade professionally, comprehensively, and with creative self-realisation.</p> <p>PLO6. Develop and implement measures to ensure the quality of performed work and assess their effectiveness.</p> <p>PLO7. Formulate and implement strategic development plans for business entities in the field of entrepreneurship and trade.</p> <p>PLO8. Evaluate products, goods, services, and processes within entrepreneurial and trade structures, and draw appropriate conclusions for managerial decision-making.</p>
---	---

<p>ПРН9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.</p> <p>ПРН10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.</p> <p>ПРН11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур.</p> <p>ПРН12*. Планувати відновлення і розвиток соціально-економічних систем з урахуванням принципів сталого розвитку, безпекових чинників та соціального капіталу.</p> <p>* програмний результат навчання, визначений ЗВО</p>	<p>PLO9. Develop and make decisions aimed at ensuring the efficiency of business entities in entrepreneurial and trade activities.</p> <p>PLO10. Address problematic issues arising in entrepreneurial and trade structures under conditions of uncertainty and risk.</p> <p>PLO11. Implement innovative projects to create conditions for the effective functioning and development of entrepreneurial and trade structures.</p> <p>PLO12*. Plan the recovery and development of socio-economic systems in accordance with the principles of sustainable development, security considerations, and social capital.</p> <p>* a learning outcome defined by the programme HEI</p>
--	--

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Відповідає ліцензійним вимогам відповідно до кадрових вимог забезпечення провадження освітньої діяльності для відповідного рівня вищої освіти (Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 в чинній редакції.
Матеріальне-технічне забезпечення	Відповідає ліцензійним вимогам. Відповідно до технологічних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня вищої освіти (Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 в чинній редакції.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Відповідно до технологічних вимог щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня вищої освіти (Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 в чинній редакції, зокрема, використання бібліотечних фондів, електронного репозитарію, платформи дистанційного навчання університету (e-Campus) та інших інформаційних ресурсів.

7 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Згідно з двосторонніми угодами про співробітництво та меморандумами про співпрацю з установами, організаціями та підприємствами. Ці угоди передбачають визначення та погодження обсягу, переліку компетентностей та результатів навчання, які здобувач отримує під час практичної підготовки, а також через неформальну та інформальну освіту. Це забезпечує відповідність здобутих компетентностей вимогам майбутньої професійної діяльності.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність реалізується відповідно до угод щодо співробітництва, стажування та навчання між університетом та міжнародними установами, організаціями та підприємствами. Програми міжнародної мобільності сприяють набуттю здобувачами компетентностей та практичного досвіду, необхідних для

	присвоєння професійних кваліфікацій, з урахуванням європейських рамок кваліфікацій (зокрема, ESCO/EUROPASS).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземців здійснюється у відповідності до порядку вступу до університету у відповідному році навчання.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

№ освітньої компоненти	№ освітньої компоненти за навчальним планом	Компонент освітньої програми (навчальна дисципліна, курсовий проект (робота), практика, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Семестр	Форма підсумкового контролю
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ (ОК)					
ОК1	1.1.01	Іноземна мова	1,5	1	Залік
ОК2	1.1.02	Методологія та організація наукових досліджень	3,0	1	Залік
ОК3	1.1.03	Публічні закупівлі	3,0	2	Залік
ОК4	1.1.04	Фандрайзинг і грантрайтинг	3,5	1	Іспит
ОК5	1.1.05	Технологія управління персоналом	6,5	1	Іспит
ОК6	1.1.06	Стратегічне управління у підприємницьких структурах	6,5	1	Іспит
ОК7	1.1.07	Соціальний капітал	4,0	1	Іспит
ОК8	1.1.08	Управління проектами II	4,0	1	Залік
ОК9	1.1.09	Методології синтезу організаційно-економічних рішень	4,0	2	Іспит
ОК10	1.1.10	Економіка сталого розвитку	3,5	2	Іспит
ОК11	1.1.11	Управління торговельною діяльністю	4,5	2	Іспит
ОК12	1.1.12	Управління конкурентоспроможністю в міжнародному бізнесі	3,0	3	Іспит
ОК13	1.1.13	Конфліктологія та бізнес-комунікації	3,0	3	Іспит
	Разом		50,0		
1.2. КУРСОВІ РОБОТИ (К)					
К1	1.2.01	Фандрайзинг і грантрайтинг	1,0	1	Залік
	Разом		1,0		
1.3. ПРАКТИКИ (П)					
П1	1.3.01	Переддипломна практика	4,5	3	Залік

№ освітньої компоненти	№ освітньої компоненти за навчальним планом	Компонент освітньої програми (навчальна дисципліна, курсовий проєкт (робота), практика, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Семестр	Форма підсумкового контролю
	Разом		4,5		
1.4. ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ (А)					
A1	1.4.01	Виконання та захист кваліфікаційної роботи	9,5	3	Іспит
	Разом		9,5		
2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ (ВК)					
ВК1	2.01	Вибіркова дисципліна 1	5	2	Залік
ВК2	2.02	Вибіркова дисципліна 2	5	2	Залік
ВК3	2.03	Вибіркова дисципліна 3	5	2	Залік
ВК4	2.04	Вибіркова дисципліна 4	5	3	Залік
ВК5	2.05	Вибіркова дисципліна 5	5	3	Залік
	Разом		25,0		
	Разом за програмою		90		

2.2. Практична складова здобувачів вищої освіти

2.2.1. Курсові роботи

Курсові роботи є важливою складовою самостійної роботи здобувачів, спрямованою на поглиблене вивчення окремих тем, розвиток навичок дослідницької діяльності та підготовку до написання кваліфікаційної роботи.

Освітньо-професійною програмою передбачено виконання однієї курсової роботи з дисципліни «Фандрайзинг і грантрайтинг» у першому семестрі обсягом 1 кредит ЄКТС.

Метою курсової роботи є формування у здобувачів практичних компетентностей з підготовки повноцінної грантової заявки відповідно до вимог конкретного грантового конкурсу, а також набуття навичок розроблення проєктної документації, що забезпечує якісне планування, бюджетування, управління та моніторинг реалізації проєкту.

Компетентності та програмні результати, що формуються під час виконання курсової роботи з дисципліни «Фандрайзинг і грантрайтинг», визначені у межах компетентнісної моделі стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Підприємництво та торгівля».

Здобувачі набувають здатностей:

формуванню проєктну ідею для суб'єктів підприємництва або торговельних організацій;

аналізувати умови грантового конкурсу та адаптувати проєктну концепцію до його вимог;

обґрунтовувати економічну доцільність проєкту, його очікувані результати та вплив на ефективність діяльності;

планувати бюджет, ресурси та етапи реалізації проєкту;

демонструвати наполегливість, організованість і відповідальність під час виконання завдань;

презентувати проєктні рішення у професійному середовищі.

У результаті виконання курсової роботи здобувачі здатні:

професійно, у повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі, зокрема щодо залучення грантових ресурсів для розвитку бізнесу;

ініціювати та впроваджувати проєкти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур;

формувати обґрунтовану концепцію проєкту на основі аналізу статистичних та аналітичних даних з урахуванням тенденцій на відповідному ринку;

збирати, обробляти та аналізувати різну інформацію, необхідну для підготовки конкурентоспроможної грантової заявки.

Керівництво та оцінювання. Курсовій роботі призначається науковий керівник із числа науково-педагогічних працівників кафедри, який забезпечує консультаційний та методичний супровід її виконання. Оцінювання здійснюється за результатами виконання роботи та її захисту з урахуванням якості підготовленої грантової заявки, обґрунтованості проєктних рішень і рівня представлення результатів.

2.2.2. Практики

Практична підготовка є невід'ємною частиною освітньо-професійної програми, що забезпечує здобуття практичних навичок та досвіду для майбутньої професійної діяльності. Вона має на меті закріплення теоретичних знань, отримання професійного досвіду та формування професійних компетентностей.

Види та обсяг практики: переддипломна, обсяг – 4,5 кредити ЄКТС, термін проведення – 3 тижні.

Компетентності та програмні результати, що формуються під час проходження переддипломної практики, визначені у межах компетентнісної моделі стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Підприємництво та торгівля».

Здобувачі набувають здатностей:

адаптуватися до умов функціонування конкретного підприємства або торговельної структури;

виявляти проблеми в організації підприємницької чи торговельної діяльності та пропонувати шляхи їх вирішення;

здійснювати оцінювання продукції, товарів і послуг з урахуванням вимог ринку та конкурентного середовища;

аналізувати ефективність діяльності суб'єкта господарювання та обґрунтовувати управлінські рішення;

приймати рішення в межах професійної компетенції з урахуванням наявних ресурсів;

здійснювати ділову комунікацію з керівниками та фахівцями бази практики;

відповідально та наполегливо виконувати поставлені завдання.

У результаті проходження переддипломної практики здобувачі здатні:

адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність у ситуаціях, що виникають у професійній діяльності суб'єктів підприємництва та торгівлі;

визначати та аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення на основі результатів проведеного аналізу;

застосовувати бізнес-комунікації для підтримки ефективної взаємодії з представниками різних професійних груп у процесі виконання професійних завдань;

професійно, у повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі, демонструючи наполегливість і відповідальність.

Бази практики, придатні для забезпечення виконання програми практики, розробленої кафедрою, визначаються на підставі укладених договорів із підприємствами (установами, організаціями). У процесі реалізації освітньо-професійної програми передбачається поступове розширення переліку баз практики шляхом розвитку партнерських відносин зі стейкхолдерами.

Керівництво та оцінювання. Керівництво переддипломною практикою здійснюється науково-педагогічними працівниками кафедри. Оцінювання результатів практики проводиться за підсумками захисту звіту. Звіт має містити характеристику бази практики, обґрунтування предмета дослідження, аналіз виявлених економічних проблем та пропозиції щодо їх вирішення в межах обраної теми магістерської кваліфікаційної роботи. Під час захисту здобувач має продемонструвати здатність аргументовано пояснити отримані результати, обґрунтувати запропоновані управлінські рішення та відповісти на запитання.

2.3. Атестація здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти є обов'язковою процедурою, що завершує освітньо-професійну програму та має на меті встановлення відповідності набутих ними компетентностей та результатів навчання вимогам освітньої програми та Стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю.

2.3.1. Форми атестації

Атестація здобувачів вищої освіти магістерського рівня здійснюється у формі **публічного захисту кваліфікаційної роботи** відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю і навчального плану освітньої програми.

Кваліфікаційна робота – це самостійна науково-дослідна або практична робота, що передбачає розв'язання складної задачі або проблеми в межах спеціальності, яка характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.3.2. Вимоги та процедура захисту кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота має демонструвати здатність здобувача до самостійної науково-дослідницької, аналітичної та/або проєктної діяльності.

- **Вимоги до змісту:** робота повинна містити актуальність досліджуваної проблеми, чітке формулювання мети, завдань, об'єкта і предмету, опис методології та обґрунтовані висновки.

- **Вимоги до оформлення:** робота оформлюється державною мовою згідно з вимогами, затвердженими кафедрою економіки і підприємництва.

- **Академічна доброчесність:** до захисту допускаються лише роботи, виконані здобувачем самостійно, без плагіату. Кожна робота проходить перевірку на плагіат, а її електронна версія оприлюднюється в репозиторії університету до захисту.

- **Процедура:** захист відбувається перед Екзаменаційною комісією, до складу якої можуть входити представники роботодавців. Здобувач повинен чітко й аргументовано презентувати результати дослідження та відповісти на запитання.

2.3.3. Забезпечення безбар'єрного середовища під час атестації

Відповідно до принципів інклюзивності та рівних можливостей, університет створює безбар'єрне середовище для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

- **Індивідуалізація:** забезпечується адаптація процедури атестації (додатковий час, альтернативні формати завдань, використання асистивних технологій) відповідно до індивідуальних потреб здобувача, що підтверджуються відповідними документами.

- **Інституційна підтримка:** за потреби, призначається координатор для супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами на всіх етапах атестації.

- **Організаційно-правове забезпечення:** умови адаптації фіксуються рішенням кафедри економіки і підприємництва, забезпечуючи конфіденційність, етичність та повагу до особистості здобувача.

2.4. Формування індивідуальної освітньої траєкторії

Освітньо-професійна програма передбачає можливість формування здобувачем вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії, що є його персональним шляхом реалізації особистісного потенціалу. Цей механізм спрямований на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти та реалізується через вільний вибір освітніх компонентів та, за наявності, сертифікатних програм.

Ключові елементи індивідуальної освітньої траєкторії:

- **вільний вибір навчальних дисциплін:** Здобувач вищої освіти має право обирати дисципліни з каталогу дисциплін вільного вибору (КДВВ), обсяг яких визначається освітньою програмою та навчальним планом. Обсяг однієї вибіркової дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС. Здобувач вищої освіти може обирати дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням декана факультету. Не дозволяється обирати дисципліну, з якої вже є позитивна оцінка.

- вибір програм профілізації та мікрокваліфікацій: Для поглиблення знань університет може пропонувати спеціалізовані програми, такі як «мінор» (для загального уявлення з іншої галузі), профілізація (для поглибленого вивчення певного профілю) та мікрокваліфікації (для отримання кваліфікації відповідно до професійних стандартів).

Порядок формування та реалізації ІОТ:

1. Ознайомлення: На початку навчального року здобувачі ознайомлюються з КДВВ, який публікується в електронному розкладі університету на платформі TimeTable SNU.

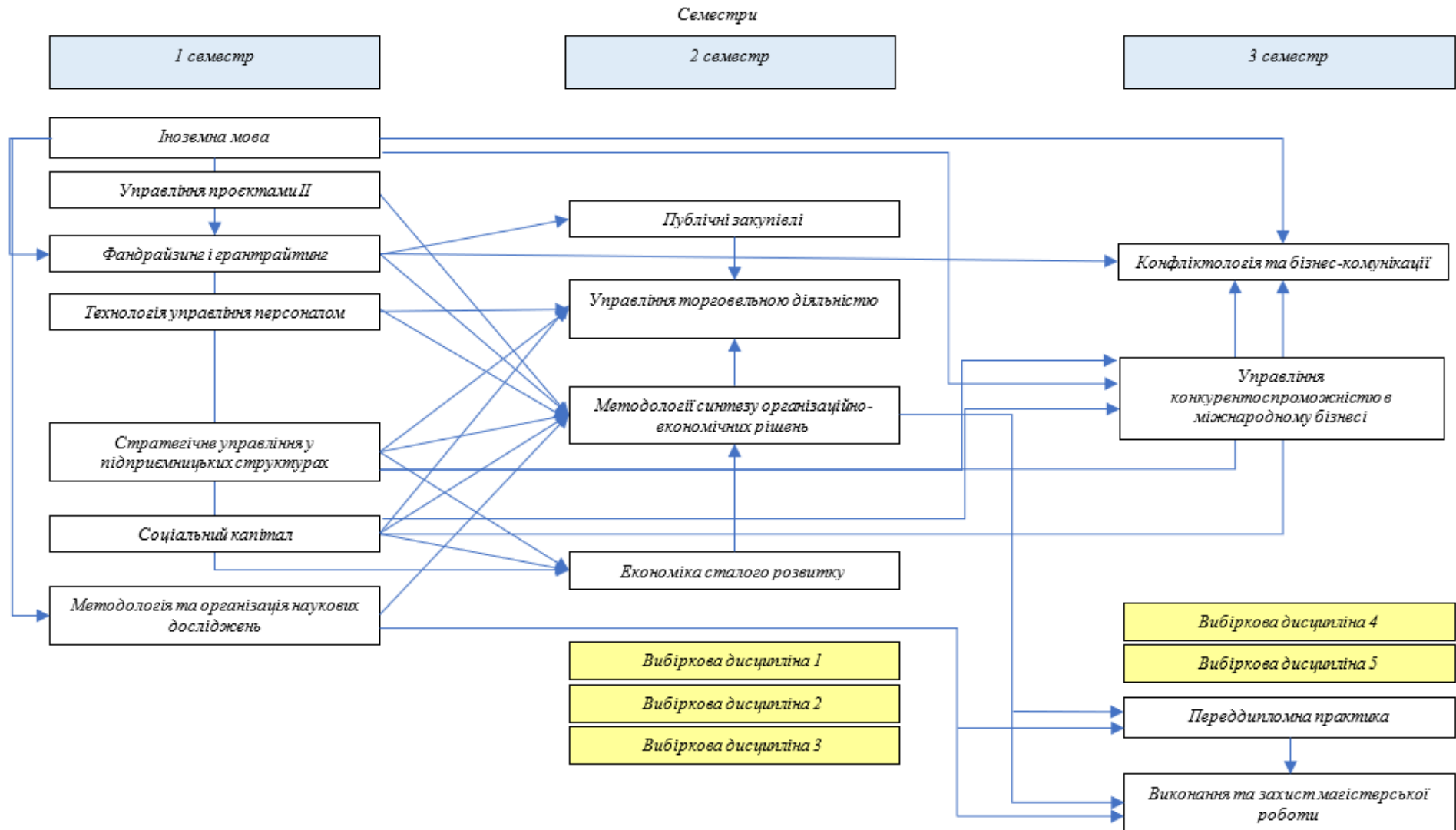
2. Процедура вибору: Здобувач здійснює вибір дисциплін через свій особистий кабінет в електронній системі у визначені університетом терміни. Кафедра надає консультаційну підтримку.

3. Формування груп: Вибіркові дисципліни викладаються за умови формування групи мінімальною кількістю студентів (наприклад, 12 осіб для бакалаврів, 10 для магістрів). У разі неформування групи, здобувачам вищої освіти надається можливість повторного вибору.

4. Індивідуальний навчальний план (ІНП): На основі результатів вільного вибору здобувач формує ІНП, який затверджується на кожен навчальний рік і є обов'язковим для виконання.

Результати навчання, отримані в рамках сертифікатних програм за іншою освітньою програмою або програм академічної мобільності, можуть бути перезараховані як частина освітньої програми за рішенням Вченої ради факультету.

2.5. Посеместрова структурна схема освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності D7 «Торгівля»

2.6 Матриця (Компетентності-Компоненти):

Назва освітньої компоненти	№ освітньої компоненти	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6*
Іноземна мова	ОК1, 1.1.01	•			•								
Методологія та організація наукових досліджень	ОК2, 1.1.02	•	•								•		
Публічні закупівлі	ОК3, 1.1.03		•						•	•			
Фандрайзинг і грантрайтинг	ОК4, 1.1.04		•			•						•	
Технологія управління персоналом	ОК5, 1.1.05	•		•	•		•	•		•			•
Стратегічне управління у підприємницьких структурах	ОК6, 1.1.06	•	•					•		•	•	•	•
Соціальний капітал	ОК7, 1.1.07	•		•	•					•			•
Управління проєктами II	ОК8, 1.1.08		•		•		•				•	•	
Методології синтезу організаційно-економічних рішень	ОК9, 1.1.09	•	•		•		•	•	•		•		
Економіка сталого розвитку	ОК10, 1.1.10					•		•					•
Управління торгівельною діяльністю	ОК11, 1.1.11	•		•			•			•	•		
Управління конкурентоспроможністю в міжнародному бізнесі	ОК12, 1.1.12		•						•	•	•		

Назва освітньої компоненти	№ освітньої компоненти	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6*
Конфліктологія та бізнес-комунікації	ОК13, 1.1.13	•	•	•							•		
Переддипломна практика	П1, 1.3.01	•	•		•	•			•	•	•		
Виконання та захист кваліфікаційної роботи	А1, 1.4.01	•	•		•	•	•		•	•	•		

*Додаткова СК, визначена ЗВО.

2.7. Матриця (Результати навчання-Компоненти):

Назва освітньої компоненти	№ освітньої компоненти	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12*
Іноземна мова	ОК1, 1.1.01	•			•								
Методологія та організація наукових досліджень	ОК2, 1.1.02	•	•								•		
Публічні закупівлі	ОК3, 1.1.03		•						•	•			
Фандрайзинг і грантрайтинг	ОК4, 1.1.04		•			•						•	
Технологія управління персоналом	ОК5, 1.1.05	•		•	•		•	•		•			•
Стратегічне управління у підприємницьких структурах	ОК6, 1.1.06	•	•					•		•	•	•	•

Назва освітньої компоненти	№ освітньої компоненти	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12*
Соціальний капітал	ОК7, 1.1.07	•		•	•					•			•
Управління проєктами II	ОК8, 1.1.08		•		•		•				•	•	
Методології синтезу організаційно-економічних рішень	ОК9, 1.1.09	•	•		•		•	•	•		•		
Економіка сталого розвитку	ОК10, 1.1.10					•		•					•
Управління торгівельною діяльністю	ОК11, 1.1.11	•		•			•			•	•		
Управління конкурентоспроможністю в міжнародному бізнесі	ОК12, 1.1.12		•						•	•	•		
Конфліктологія та бізнес-комунікації	ОК13, 1.1.13	•	•	•							•		
Переддипломна практика	П1, 1.3.01	•	•		•	•							
Виконання та захист кваліфікаційної роботи	А1, 1.4.01	•	•		•	•	•		•	•	•		

*Додатковий ПРН, визначений ЗВО.

2.8. Зведена таблиця відповідності дисциплін до результатів навчання (ПРН) та відповідних до них компетентностей:

Шифр освітньої компоненти	Результати навчання (ПРН)	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні компетентності (СК)
ОК1, 1.1.01	ПРН1, ПРН4	ЗК1, ЗК4	
ОК2, 1.1.02	ПРН1, ПРН2, ПРН10	ЗК1, ЗК2	СК4
ОК3, 1.1.03	ПРН2, ПРН8, ПРН9	ЗК2	СК2, СК3
ОК4, 1.1.04	ПРН2, ПРН5, ПРН11	ЗК2, ЗК5	СК5
ОК5, 1.1.05	ПРН1, ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН12*	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК6	СК1, СК3, СК6*
ОК6, 1.1.06	ПРН1, ПРН2, ПРН7, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12*	ЗК1, ЗК2	СК1, СК3, СК4, СК5, СК6*
ОК7, 1.1.07	ПРН1, ПРН3, ПРН4, ПРН9, ПРН12*	ЗК1, ЗК3, ЗК4	СК3, СК6*
ОК8, 1.1.08	ПРН2, ПРН4, ПРН6, ПРН10, ПРН11	ЗК2, ЗК4, ЗК6	СК4, СК5
ОК9, 1.1.09	ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН10	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК6	СК1, СК2, СК4
ОК10, 1.1.10	ПРН5, ПРН7, ПРН12*	ЗК5	СК1, СК6*
ОК11, 1.1.11	ПРН1, ПРН3, ПРН6, ПРН9, ПРН10	ЗК1, ЗК3, ЗК6	СК3, СК4
ОК12, 1.1.12	ПРН2, ПРН8, ПРН9, ПРН10	ЗК2	СК2, СК3, СК4
ОК13, 1.1.13	ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН10	ЗК1, ЗК2, ЗК3	СК4
ПІ, 1.3.01	ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН5, ПРН8, ПРН9, ПРН10	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5	СК2, СК3, СК4
А1, 1.4.01	ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН9, ПРН10	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5, ЗК6	СК2, СК3, СК4

*Додаткові СК і ПРН, визначені ЗВО.

2.9. Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності												
	Інтегральна компетентність (ІК)	Загальні компетентності						Спеціальні (фахові) компетентності					
	ІК	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	
1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності	•	•											
2. Визначати, аналізувати проблеми підприємства і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення	•		•										
3. Розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети	•			•									
4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп	•				•								
5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі	•					•							
6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості	•						•						

3. Опис системи внутрішнього забезпечення якості ОПП

Метою системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля» є гарантування її відповідності стандартам вищої освіти, а також постійне вдосконалення та підвищення її конкурентоспроможності. Система базується на принципах прозорості, об'єктивності та залучення всіх стейкхолдерів.

3.1. Критерії оцінювання якості ОПП

Оцінка якості освітньої програми здійснюється за такими ключовими критеріями:

- навчальні досягнення здобувачів вищої освіти: Аналіз показників успішності, результатів атестації та якості кваліфікаційних робіт.
- актуальність змісту ОПП: Відповідність програмних результатів навчання та змісту освітніх компонентів сучасним вимогам ринку праці, науковим дослідженням та потребам стейкхолдерів.
- задоволеність стейкхолдерів: Результати щорічних анонімних опитувань здобувачів, випускників та роботодавців щодо якості освітнього процесу, змісту програми та матеріально-технічного забезпечення.
- кваліфікація та ефективність викладачів: Моніторинг підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, їхньої участі в науково-дослідній діяльності та професійному розвитку.

3.2. Механізми забезпечення та вдосконалення якості

Для постійного вдосконалення ОПП застосовуються такі механізми:

- зворотний зв'язок: регулярний збір та аналіз відгуків від студентів, випускників, роботодавців і членів робочої групи.
- моніторинг: щорічний аналіз результатів освітнього процесу та показників, визначених критеріями якості.
- періодичний перегляд ОПП: щороку, що ґрунтується на аналізі зібраних даних, вимогах ринку праці та рекомендаціях стейкхолдерів, оновлення не рідше один раз на два роки або за наявності суттєвих змін у законодавстві, стандартах вищої освіти чи потребах ринку праці.
- публічне звітування: результати моніторингу та перегляду ОПП публікуються на офіційному вебсайті університету, що забезпечує відкритість та прозорість процесу.

4. Перелік нормативних документів, на яких базується ОПП «Економіка»

1. **Закон України «Про вищу освіту».** URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. **Закон України «Про освіту».** URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. **Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.** URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.

4. **Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».** URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.
5. **Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».** URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>.
6. **Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти.** URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0584729-20#Text>.
7. **Методичні рекомендації для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми.** URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%96%CC%88_%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D1%96%D0%B2.pdf.
8. **Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.** URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2024/08/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7_686_%D0%B2%D1%96%D0%B4_15052024_%D0%B4%D0%BE%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%8C%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B9_1.pdf.
9. **Положення про освітні програми у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля.** URL: <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozhennya-pro-op-redaktsiya-2025-04.pdf>.
10. **Стандарт вищої освіти.** URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/05.07.2024/076-Pidpryyemnytstvo.ta.torhivlya-mahistr-962.vid.05.07.2024.pdf>.
11. **Постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 734 «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських».** URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>.
12. **Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).** URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
13. **Classification ESCO (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations).** URL: <https://esco.ec.europa.eu/en/about-esco/what-esco>.

14. **EQF, 2017 (Європейська рамка кваліфікацій).** URL: <https://nqa.gov.ua/blog/eqf-evropejska-ramka-kvalifikacij-ce-osnova-na-akij-buduetsa-vsa-sistema-kvalifikacij/>
15. **International Standard Classification of Education ISCED, 2011.** URL: <https://www.uis.unesco.org/en/methods-and-tools/isced>.
16. **International Standard Classification of Education: Fields of education and training, 2013 (ISCED-F 2013).** URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235049>.
17. **Manual to Accompany the International Standard Classification of Education, 2011.** URL: <https://circabc.europa.eu/sd/a/84d88f97-9cc7-45be-963f-ed088440b04b/ISCED%202011%20Operational%20Manual.pdf>.
18. **QF EHEA, 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО).** URL: https://ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf.